

Акушерия және гинекология
кафедрасы

ЖИТС және жүктілік

Тобы: ЖТД-726
Дайындаған: Мадыханова Ж.
Қабылдаған: Саркулова И.

Шымкент 2016

Анықтама

Жүре пайда болған иммундық дефицитінің синдромы (ЖИТС, ағылш. *AIDS*) - аса қатерлі вирустық дерт^[1]. Қоздырушы - адамның иммундық дефицит вирусы HIV (ИДВ)^{[2][3]}.

Вирус иммундық жүйесінің жасушаларының жұмысын бұзып, жойып, нәтижесінде Жүре пайда болған иммундық дефицитінің синдромы (ЖИТС) пайда болып, адам организмінің қорғаныс механизмдерінің жұмысы бұзылып, инфекция мен қатерлі ісіктерден кәдімгі иммунды статус қалыпта болған жағдайда дамымайтын оппортунистік

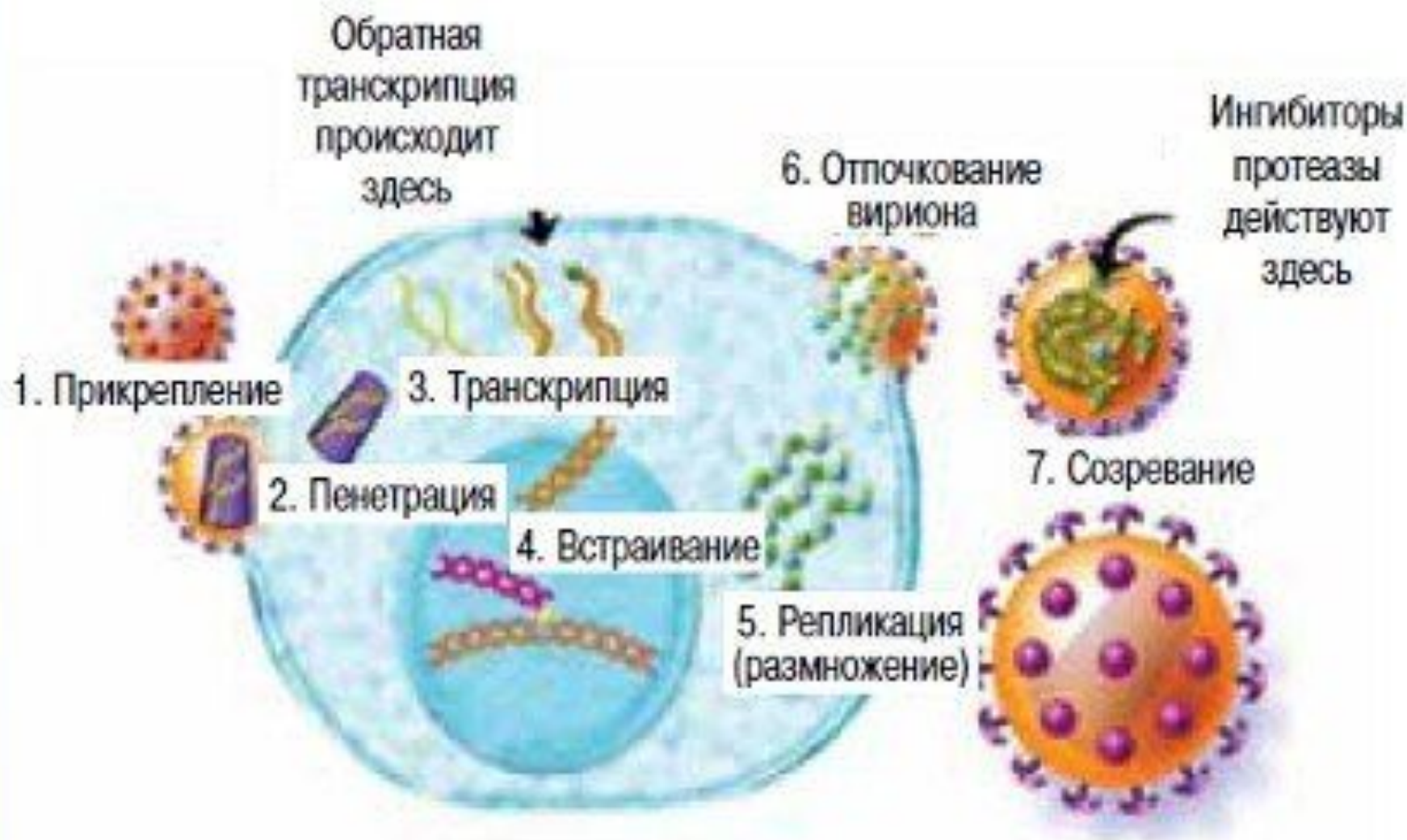
Тарихы

Қауіпті ЖИТС (жұқтырылған иммун тапшылығының синдромы – СПИД) дерті қайдан бастау алғанына тоқталсақ, оның жұқтырылған белгісі алғаш рет 1981 жылы АҚШ-та тіркелген. Ал ЖИТС-ке шалдығудың соңғы сатысы ВИЧ инфекциясын 1983 жылы француз ғалымы Л.Монтанье ашты. ВИЧ инфекциясы көп жылдар бойы адам ағзасында өмір сүріп, оның алғашқы белгілері пайда болғанша басқа адамдарға жұғуы мүмкін. Бұл аурудың өмірді табиғаттан жек

Патогенез

Ал 1984 жылы американдық ғалым Р. Галло вирустың барлық өсиеттерін жан-жақты тексеріп жариялады. Адам ағзасына енген ол қанның лимфоцит жасушаларының ішіне кіріп, жасушаның генетикалық аппаратына жабысып, тез көбейе бастайды. Осының әсерінен жасуша жарылып өледі. Одан шыққан вирустар жаңа жасушыларға жабысып, өткен процесті қайталайды. Лимфоцит жасушаларының осылай өле беруі салдарынан күндердің-күнінде ағзада иммунитет жетіспеушілік пайда болады. Бұл жасырын кезең ондаған жылға дейін созылуы мүмкін. Айырықша есте ұстайтын жай, осы жасырын кезең кезінде адам өзін аурумын деп есептемейді. Бірақ ол өзімен қатынасындағы адамдарға жұқпалы аурудың көзі ретінде СПИД-ті тарата береді. СПИД вирусы химиялық немесе физикалақ әсерлерге өте төзімсіз. Вирусты 57 градусқа дейін қыздырса өледі. Сондықтан вирус бар зат қайнатылса, оның шыдамайтыны анық. Әдеттегі медициналақ тәжірбиеде қолданылатын спирт, ацетон, эфир, гидрохлорид, натрий және т.б.

ЖИЗНЕННЫЙ ЦИКЛ ВИЧ

Жұғу жолдары

Аурудың негізгі белгілері:

Вирус жұққан адамдардың 35-50%-ы ауырады. Қалғандары дені сау, вирус тасымалдаушы болып қалады. ЖИТС немесе қазіргі кезде АИВ инфекциясы деп аталатын індеттің тиісті кезеңдеріне қарай әртүрлі белгілері болады. Жұққан сәттен бастап алғашқы белгілері пайда бола бастағанға дейінгі уақыт инкубациялық кезең – бастапқы АИВ-инфекция) 2-3 аптадан 6-12 айға, кейінгі кездегі мәліметтер бойынша бірнеше жылға дейін созылады. Инфекция кейде белгісіз түрде дамиды. Негізінде науқастанғандардың 1/3-нің дене қызуы көтеріліп, баспа (ангина), бас ауыруы, лимфабездерінің ісінуі, әлсізденуі, терісіне бөртпе шығу сияқты жедел ауру белгілері пайда

Клиника

АИТВ - оң әйелдердің көпшілігі балалы болғысы келеді. Босанар алдында және босанған кезде медициналық араласудың қазіргі заманғы әдістері, АИТВ инфекциясының анадан балаға берілу тәуекелдігін іс жүзінде нөлге дейін азайтуға жәрдемдеседі. Соған қарамастан АИТВ –оң әйелдер осындай қадамға барудан бұрын «барлық «жақтайтынын» және «қарсылығын» саралап салмақтауы керек.

АИТВ-теріс ерден жүкті болуды қалайтын АИТВ-оң әйелдердің проблемалары

Қорғалмаған жыныстық қатынас кезінде серіктес-еркектен жұқтырудың болмашы тәуекелдігі болады. Егер әйел дербес өзі ұрықтануға арналған жинағын пайдаланса, мұны болдырмауға болады. Осынау қарапайым емшара барысында әйел, өз серіктесінің залалсыздандырылған ыдысқа құйылған кездегі ұрығын жинап өзін ұрықтандырады. Әйел денсаулығы бойынша ауруханалар мен ұйымдардың көпшілігі консультациялар беруді және жабдыктарын ұсына алады.

АИТВ-оң ерден жүкті болуды қалайтын АИТВ- теріс әйелдердің проблемалары

Инфекцияның балаға берілуі, жұқтырған анадан вирус балаға жатырында, босанған не емшекпен емізген кезде беріледі. Егер әкесі АИТВ жұқтырған, ал анасы жұқтырмаған болса, балаға әкесінің ұрығы арқылы тікелей жұқпайды. Егер әйел ұрықтану кезінде жұқтырған болса, балаға инфекция берілуінің едәуір тәуекелдігі болады, себебі сероконверсия кезінде әйелдердің вирустық жүктелімі әрине, жоғары болады. АИТВ-оң еркектен әйелдің жүкті болуы және жұқтырмағаны жағдайлары болса да, қалайша бұлай болғанын түсіндіретін ешқандай сенімді ақпарат жоқ. Балалы болғысы келетін кейбір жұптар, жүкті болу мүмкіндігі жоғары және АИТВ жұқтыру мүмкіндігі төмен болатын, қорғалмаған секспен айналысатын әйелдердің жұқтыруын мейлінше азайтуға талаптанып көруге болады. Бұл әйелдерде ұрық құйылған кезде не оның серіктесінің вирустық жүктелімі анықталмаған кезде болады. Алайда, осы кезеңде АИТВ берілу тәуекелдігінің азаятындығы,

АИТВ-оң мәртебесі анықталған жағдайда, жүктілікті жалғастыру проблемасы

Жүктілігі кезінде АИТВ жұқтырғанын білген әйел, мейлінше көптеген ақпаратты ойластыруға және өте тез маңызды шешім қабылдауға тиіс. Осынау шешімдерді қабылдауы үшін, әйелге жеткілікті мұрсат, дәл ақпарат пен жақсы қолдау, сондай-ақ барлық ықтимал нұсқаларын зерделеу мүмкіндігін беру маңызды. Олар қандай шешім қабылдаса да, осылардың нәтижелері оң да, сонымен қатар теріс те болуы мүмкін. Өзінің АИТВ мәртебесі туралы жүкті болғанға дейін білетін әйел, мынадай төмендегі

Бала көтеру кезеңі

Ана жүктілігі кезінде, өз қан айналымынан плацента арқылы ұрыққа беруі мүмкін. Плацента – бұл жүктілік кезінде ана мен ұрықты байланыстыратын жатыр органы. Плацента ананың ағзасынан ұрықтың ағзасына қоректік заттардың түсуіне, және ана қанында болатын АИТВ секілді инфекциялық агенттерден ұрықты қалыпты түрде қорғауға мүмкіндік береді. Алайда, егер плаценттің мембранасы қабынса не зақымданса, ол вирустардың енуінен тиімді түрде қорғай алмайды. Бұл жағдайда АИТВ-инфекциясы анасынан ұрығына берілуі мүмкін. Бала көтеруі кезінде вирус берілуінің босанғанға дейінгі көтерілетін не өзгертін факторлары:

- жоғары аналық вирусты титры (ана қанындағы вирус мөлшері);
- аналық бейтараптау дене қарсылығы (аналық дене қарсылығы ұрықта АИТВ өршітуі мүмкін);
- плацентарлы мембрананың қабынуы (бұл жағдайда ол вирустың енуіне қарсы оншалықты тиімді емес);
- ана қанының ұрыққа әсерін күшейтуге әкелетін, босану кезіндегі жағдай;
- плацентаның аналық безден ерте бөлінуі, нәресте терісінің зақымдануы (акушерлік щипцтен);
- есірткіге тәуелді кезінде: жүктілік кезінде есірткіні енгізу үшін ортақ инені пайдалану;
- басқа да инфекциялық аурулар (басқа да инфекциялар ананың иммундық жүйесін әлсіретеді, бұл баланың АИТВ жұқтыру тәуекелдігін арттырады).

Босану кезеңі

Бала көтеруі кезінде босанатын арна бойынша бала, жұқтырылған ананың қаны мен қынаптық безінің әсеріне шалдығады. Плацентаның аналық безден ерте бөлінуі, сонымен бірге осының бәрі бала терісінің сыртқы қабатын зақымдауға әкеледі (мысалы, акушер щипцін қолдану), бұл ана қанының балаға әсерін арттыруға әкелуі мүмкін.

Босанғаннан кейінгі кезең

Ана босанғаннан кейін вирусын, емшекпен емізу кезінде өз баласына беруі мүмкін. Бұған мынадай бірнеше алғы шарттар ықпал етпек:

- емшек сүті – нәрестенің негізгі қорегі, ол лейкоцитке, оның ішінде CD4 жасушаларға өте бай;
- нәрестенің асқазан –ішек жолы жетілмеген және альбуминды белсенді түрде жұтады;
- егер анасы емшегі ұшының төңірегі зақымданған болса, емшек емізу кезінде балаға қаны әсер етуі мүмкін.

Инфекцияның балаға берілуінің жоғарыда санамаланған тәуекелдігін азайтудың ықтимал тәсілдерінің өзі, ананың вирусты жүктелімін азайту және аналық бездің мойны не қынабынан секреторлы бөлініс, қан, емшек сүті секілді ананың жұқтырылған биологиялық сұйықтарымен баланың ықтимал байланысын ең аз мөлшерге келтіру мақсатын көздейді. Егер әйел абайлатудың осынау барлық шараларын қабылдайтын болса, тәуекелдікті едәуір дәрежеде азайтуға мүмкін болмақ. Алайда, бала үшін де, сонымен бірге ана үшін де АРТ өтуіне және жарып алуға байланысты тәуекелдік болады және ол талқылануға тиіс.

Жүктілікті ұзу мүмкіндігі

Әйел өзінде ұйғарым жасау үшін қатаң белгілі бір уақыт бар екенін, және оның немен байланысты екенін ұғынуға тиіс. Мәселен, жүктілігін ерте және кеш мезгілде ұзу арасында едәуір айырмашылық бар. Өкінішке қарай, әйелдер консультациясынан тестілеуден өтіп жатқан әйел, жүктілік мерзімі 14 аптаға жетпейінше, нәтижесін біле алмайды. Бұл жасанды босандыру көмегі кезінде жүктілігін кеш ұзу дегенді білдіреді Жүктілігін үзуді ұйғарған, АИТВ-оң әйелдер, ауқымды көмек пен консультация алуды қажет етеді.